

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: – voorontwerp besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 28 juni 2019 betreffende de programmatie, de erkenningsvoorwaarden en de subsidieregeling voor woonzorgvoorzieningen en verenigingen voor mantelzorgers en gebruikers, wat betreft de programmatiecijfers voor woonzorgcentra en centra voor kortverblijf type 1
– Tweede principiële goedkeuring

Samenvatting

De Vlaamse Regering wijzigt met dit besluit het besluit van de Vlaamse Regering van 28 juni 2019 waarin o.a. de programmacijfers worden bepaald voor woonzorgcentra en centra voor kortverblijf type 1.

1 SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomein: Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Beleidsveld: planning woonzorgvoorzieningen

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het wetgevingsadvies nr. 2026/134 van 21 april 2026.

De Inspectie van Financiën heeft advies gegeven op 20 april 2026. Het advies heeft geen aanleiding gegeven tot aanpassingen in het besluit. Er werden in de nota aan de Vlaamse Regering een aantal extra toelichtingen opgenomen voor de opmerkingen onder 3.2.3 en 3.2.4.

Met toepassing van artikel 31 §2 2° van het BVR VCO is voor dit dossier het gemotiveerd akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting, niet vereist.

Het bijgaande ontwerp van besluit werd een eerste keer principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 17 juli 2026.

De Vlaamse Raad Welzijn, Volksgezondheid en Gezin heeft advies gegeven op 7 september 2026. Er wordt binnen de huidige berekening al rekening gehouden met de bevolkingssamenstelling van verschillende leeftijdscohortes. Het klopt dat de oudere leeftijdscategorie sterk toeneemt en die stijging wordt ook gereflecteerd in de cijfers doorheen de jaren. Het zorgprognosemodel, dat op dit moment in onderzoeks- en ontwikkelingsfase zal inderdaad proberen met meer gegevens rekening te houden.

Wat betreft de aannames en de methodiek achter de Brusselcorrectie werd al een passage bij de algemene toelichting opgenomen naar aanleiding van de vragen van de inspecteur van Financiën.

Op basis van het advies is er geen aanpassing van het besluit en de nota nodig.

2 INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Met het besluit van de Vlaamse Regering betreffende de programmatie, de erkenningsvoorwaarden en de subsidieregeling voor woonzorgvoorzieningen en verenigingen voor mantelzorgers en gebruikers van 28 juni 2019 worden in artikel 2 van Bijlage 8 en artikel 3 van Bijlage 11 de programmacijfers bepaald voor deze voorzieningen.

De programmacijfers bepalen hoeveel woongelegenheden of verblijfseenheden er in een bepaalde leeftijdsgroep nodig zijn om tegemoet te komen aan de zorgnoden van 65-plussers in Vlaanderen. Deze werden een eerste keer berekend in 1997. De programmacijfers worden berekend op basis van de gebruikerspercentages: dit is het gebruik van het woonzorgcentrum of centra voor kortverblijf op dat huidige moment per leeftijdscategorie. Dit eigenlijk gebruik leidt tot een bepaalde verhouding vb. 1 verblijfseenheid per 3000 ouderen voor de leeftijdsgroep van x tot y, ook wel de omschreven programmacijfers.

Om te komen tot een programmatiecijfer per gemeente wordt dit programmacijfer vermenigvuldigd met de bevolkingsprojectie per gemeente binnen die leeftijdsgroep over 5 jaar. Bijvoorbeeld voor de berekening van het programmatiecijfer van 2027 voor de leeftijdsgroep van 65 tot 69 jaar voor centra voor kortverblijf type 1 wordt er een bevolkingsprojectie genomen van deze leeftijdsgroep van 2032 én wordt dit vermenigvuldigd met het gebruikerspercentage. Dit leidt tot een bepaalde nood aan x aantal verblijfseenheden centra voor kortverblijf type 1. Op die manier komen we tot een nood in een specifieke gemeente die gebaseerd is op de bevolking in die gemeente vermenigvuldigt met de algemene programmatiecijfers.

Voor de berekening van het programmatiecijfer van de woonzorgcentra wordt er een corrigerende factor toegepast van 1,047 omdat er voor het Brussels Hoofdstedelijk gewest een benadering gemaakt moet worden van zowel het aantal Nederlandstaligen die we moeten meetellen als bevolkingsdoelgroepen (30% van de totale bevolking in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest) om de gebruikerspercentages te berekenen als het percentage van de bevolking (10% van de bevolkingsprojectie voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest – zie artikel 2 en 4 van het ministerieel besluit van 5 december 2022 houdende voor de woonzorgcentra, de centra voor kortverblijf type 1, de centra voor dagverzorging en de centra voor dagopvang de vastlegging van bevolkingsprojecties als vermeld in artikel 3 in het besluit van de Vlaamse Regering van 28 juni 2019 betreffende de programmatie, de erkenningsvoorwaarden en de subsidieregeling voor woonzorgvoorzieningen en verenigingen van gebruikers en mantelzorgers) dat we moeten meenemen van de specifieke

bevolkingsprojecties voor het hele gebied Brussel Hoofdstedelijk Gewest. Door deze benaderingen is er een scheef trekking en dient dit gecorrigeerd te worden met factor 1,047. Deze factor is er gekomen omdat zonder deze factor er altijd een daling zou zijn van de noden in Brussel als alle andere factoren hetzelfde blijven, wat onmogelijk is.

De programmatiecijfers opgenomen in het Besluit van de Vlaamse Regering van 28 juni 2019 zijn gebaseerd op het eigenlijke gebruik van 1997. Deze zijn gedateerd en geven geen weerspiegeling weer van het huidige gebruik. Voor de oproep voor erkenningskalenders in 2027 werden er daarom nieuwe gebruikerspercentages berekend, gebaseerd op het gebruik van 2024-2026. Dit leidde tot nieuwe programmacijfers voor de woonzorgcentra en centra voor kortverblijf.

Deze actualisatie van de programmatiecijfers toont een verschuiving in het gebruik van residentiële zorg naar de oudere leeftijdscohortes. Waar vroeger een groter aandeel van de jongere leeftijdscohortes gebruikmaakte van woonzorgcentra, blijkt vandaag dat een verhuis vaker op latere leeftijd gebeurt. Dit zal zich vertaalt in lagere programmatiecijfers dan bij de vorige inschatting. Hoewel het totale aantal woongelegenheden en verblijfseenheden wellicht verder zal toenemen door de demografie, zal deze theoretische inschatting van de behoefte minder uitgesproken worden, aangezien een kleiner aandeel ouderen binnen elke leeftijdsgroep gebruikmaakt van residentiële zorg.

Dit ontwerpbesluit heeft een technisch en methodologisch karakter en actualiseert de programmatiecijfers op basis van recente gebruiksgegevens, volgens de bestaande ongewijzigde berekeningsmethodiek uit het verleden. In de toekomst zal een zorgprognosemodel deze methodiek vervangen.

Dit besluit houdt geen beleidskeuzes in over de invulling, spreiding of timing van erkenningen of omvormingen. Deze beleidsmatige afwegingen zullen in een afzonderlijk besluit van de Vlaamse Regering inzake de erkennings- en omvormingskalender worden voorgelegd. Dit ontwerpbesluit maakt het mogelijk om verder te werken aan de ondersteunende informaticatoepassingen die de berekeningen moeten ondersteunen.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELN

Artikel 1 wijzigt artikel 2 van bijlage 8 en past de programmatiecijfers aan voor de centra voor kortverblijf type 1.

Artikel 2 wijzigt artikel 3 van bijlage 11 en bepaalt de nieuwe programmacijfers voor de woonzorgcentra, gebaseerd op gebruikerspercentages van 2024-2026 in plaats van 1997.

Artikel 3 bepaalt de inwerkingsbepaling van dit besluit.

Artikel 4 belast de minister bevoegd voor zorg met de uitvoering van dit besluit.

3 BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

De aanpassing van de programmatiecijfers heeft gezien de 'programmatiestop' momenteel geen weerslag op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap. Tot en met 31 december 2026 is immers, op basis van artikel 9/1 van het besluit van de Vlaamse Regering 18 december 2020, een verdere invulling van de programmatie niet mogelijk.

Er zal een besluit opgesteld worden voor de verdere invulling van de programmatie via een erkenningskalender vanaf 2027 binnen de middelen voorzien in het uitbreidingsbeleid. De concrete budgettaire impact van de invulling van de programmatie vanaf 2027 zal toegelicht worden in de nota aan Vlaamse Regering bij dit besluit.

B. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeelsbestand en op het personeelsbudget.

Het akkoord van de minister, bevoegd voor bestuurszaken, is niet vereist.

C. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het gebeid van personeelsinzet, noch op de werkingsuitgaven, noch op de investeringen en schulden, noch op de ontvangsten.

Er is dus geen weerslag op de werking van de lokale besturen.

4 VERDER TRAJECT

Het ontwerp van besluit wordt voorgelegd aan de Raad van State binnen een termijn van dertig dagen. Na verwerking van het advies zal het ontwerp van besluit geagendeerd worden voor een definitieve goedkeuring.

5 VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar tweede principiële goedkeuring te geven aan het bijgaande voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 28 juni 2019 betreffende de programmatie, de erkenningsvoorwaarden en de subsidieregeling voor woonzorgvoorzieningen en verenigingen voor mantelzorgers en gebruikers, wat betreft de programmatiecijfers voor woonzorgcentra en centra voor kortverblijf type 1;
- 2° de Vlaamse minister van Welzijn en Armoedebestrijding, Cultuur en Gelijke Kansen te gelasten over het voormelde voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering het advies van de Raad van State in te winnen, met het verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

De Vlaamse minister van Welzijn en Armoedebestrijding, Cultuur en Gelijke Kansen,

Caroline GENNEZ